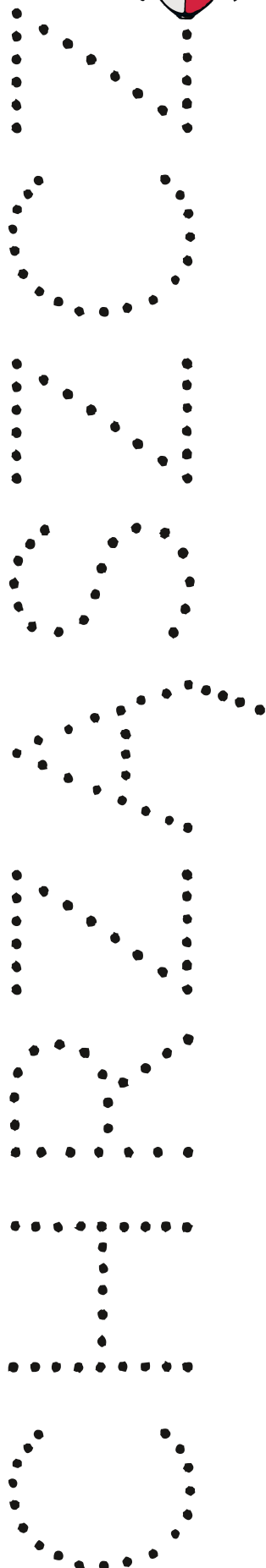
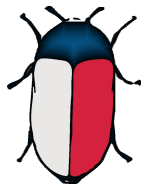

CHRZĄSZCZ

Tyrolski Kwartalnik Polskojęzycznych Dzieci

Nazwa czasopisma:

CHRZĄSZCZ

Kwartalnik Polskojęzycznych Dzieci w Tyrolu

Wersja referencyjna:

Elektroniczna, dostępna pod adresem:

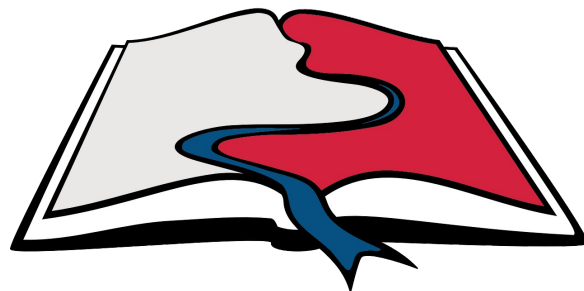
<http://chrzaszcz.mowa.tirol/>

Wydawca:

Stowarzyszenie

Przyjaciół Języka Polskiego

„MOWA”

Innsbruck, Austria

<http://mowa.tirol/>

Redakcja:

Skład i opracowanie graficzne: Joanna Chimiak-Opoka

Kontakt: kontakt@mowa.tirol

Prawa autorskie:

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie i rozpowszechnianie części lub całości dozwolone tylko w niezmienionej formie i pod warunkiem umieszczenia informacji o źródle publikacji.

copyright 2020 by mowa.tirol

Numer #10 / II / 2020

Data publikacji: 14 IV 2020

Notka od redakcji:

Kwartalnik "Chrząszcz" jest jednym z projektów Stowarzyszenia MOWA motywujących dzieci do używania i nauki języka polskiego. Dzieci chętne do współtworzenia kwartalnika zapraszamy do kontaktu z redakcją.

Redakcja dziękuje naszym autorom za teksty i rysunki oraz ich mamom za wsparcie, zachętę do tworzenia oraz pomoc techniczną.

Joanna

Okładka:

Rhipicera - Feather Horned Beetle (Rhipicera Agathorhipis femorata)

Copyright © 2015 Fred

https://www.flickr.com/photos/jean_hort/17166921465/

CHRZĄSZCZ

#10 / II / 2020

Miejskie krajobrazy i domowe aktywności

Spis treści

O autorach.....	2
NA ZADANY TEMAT: Miasta.....	3
<i>Julia Woźniak, BIELAWA</i>	3
<i>Aleks Filipek, PRZEMYŚL</i>	5
<i>Mia Opoka, MASCA</i>	6
NA KAŻDY TEMAT.....	7
<i>Aleks Filipek, ZATOPIONE STATKI</i>	7
<i>Aleks Filipek, WYJAZD NA WAKACJE</i>	9
<i>Mia Opoka, MAJA I KOTKI</i>	10
<i>Mia Opoka, IGOR I JEGO PIES</i>	11
CZYTAJ dalej!.....	12
<i>Zwierzoduchy – Jeremi Łuczewski</i>	12
W POCIE CZOŁA.....	13
<i>Koronawirus – Mia Opoka</i>	13
BEZ INSTRUKCJI.....	14
<i>Budowle z Lego – Kornel Buturla</i>	14

O autorach

Julia Woźniak
12 lat, uczennica (1 klasa*)

Julia mieszka w Austrii od 4 lat. Miała to szczęście, że w Polsce ukończyła dwie klasy, gdzie nauczyła się pisać i czytać po polsku. Dzięki temu może swobodnie czytać książki w języku polskim, a to jest właśnie jej ulubione zajęcie. Julia lubi jeździć na rowerze, chodzić w góry oraz na basen. W domu rozmawia tylko po polsku.

Mia Opoka
8 lat, uczennica (3 klasa)

Mia lubi rysować, pisać i czytać po polsku i po niemiecku. W szkole najbardziej lubi matematykę. Z rodzicami rozmawia tylko po polsku, ponadto chodzi na lekcję języka ojczystego. Latem najbardziej lubi jeździć na rowerze i na... łyżwach. Marzy o lataniu!

Aleksander Filipek
7 lat, uczeń (2 klasa)

Aleks uwielbia klocki Lego i samochody (w szczególności Monster Truck). Kocha koty, ale ma dwa szczury. Woda to jego żywioł, godzinami by w niej przebywał. Nie wyobraża sobie pójść spać bez przeczytania książki na dobranoc (czytanej póki co przez rodziców).

Jeremi Łuczewski
10 lat, uczeń (1 klasa*)

Jeremi jest miłośnikiem książek, sportu, muzyki oraz spaghetti (kolejność przypadkowa). Z właściwym mu zapałem oddaje się swoim pasjom i ćwiczy umiejętności, również językowe. Jeremi marzy, by w przyszłości zostać rycerzem, najlepiej średniowiecznym, w czym oczywiście z oddaniem wspierają go jego rodzice.

Kornel Buturla
10 lat, uczeń (3 klasa)

Kornel bardzo przykłada się do nauki języka polskiego, a szczególnie do czytania. Lubi jeździć na nartach oraz łyżwach. W lecie uwielbia wycieczki oraz nurkowanie. Chętnie pływa, jeździ na rowerze oraz uwielbia klocki LEGO.

NA ZADANY TEMAT: Miasta

Julia Woźniak, BIELAWA

Miasteczko, o którym będę dzisiaj pisać nosi nazwę Bielawa. Jest ono bardzo bliskie mojemu sercu, ponieważ to właśnie tam się urodziłam i spędziłam moje przedszkolne lata. Lubię tam jeździć na wakacje i święta. Mieszkają tam moi dziadkowie i czuję do tego miejsca sentyment.

Bielawa leży w malowniczym miejscu u podnóża Gór Sowich. Znajduje się tam rezerwat przyrody chroniący fragment lasu bukowego z licznymi chronionymi gatunkami. Na zachodnich obrzeżach miasta znajduje się Jezioro Bielawskie, w którym zawsze uwielbiam się kąpać. Na jego brzegu znajduje się ośrodek wypoczynkowy, pole kempingowe, basen z wodnym placem zabaw, plaża, wypożyczalnia sprzętu wodnego, wakeboard, „Wakepark”, boisko sportowe i lokale gastronomiczne. Na środku jeziora jest też wyspa, do której prowadzi most.

Spacerując po rynku można zobaczyć piękną fontannę z Sową. Pod Sową znajdują się krasnoludki. Pewnie myślicie sobie, że krasnoludki nie mają tu sensu, ale nawiązują one do legendy jak powstał pierwszy murowany dom w Bielawie.

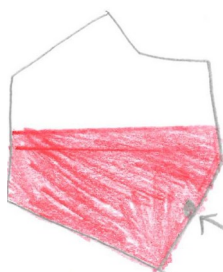
Legenda głosi, że na zboczu góry w malutkich grotach mieszkały krasnoludki, które pilnowały olbrzymiego skarbu. Raz w roku obdarowywały złotem biednych ludzi, którzy byli uczciwi i dobrzy. Działo się tak do czasu, gdy zaczęto budować fabryki, domy i drogi. Wtedy krasnoludki postanowiły się przeprowadzić na szczyt innej góry. Krasnoludki cały skarb przenosiły podziemnymi korytarzami w nowe miejsce, a same na piechotę poszły do swojego nowego domu. Kiedy były już bardzo zmęczone przebytą drogą poprosiły przejeżdżającego chłopa o podwiezienie. Kiedy dojechali na miejsce w podzięce załadowały mu cały wóz gałązkami świerku. Oburzony chłop wyrzucił prezent i pojechał do domu. W domu jego żona na wozie zauważyła kawałki złota. Okazało się, że były to kawałki gałązek, które zamieniły się w złoto. Oznaczało to, że wszystkie gałązki, które podarowały mu krasnoludki były magiczne i musiały zmienić się w drogocenny minerał. Chłop zrobił się purpurowy ze złości, wsiadł z powrotem na swój wóz i pojechał szukać gałązek. Nic jednak nie znalazł, ponieważ ziemia wciągnęła do wnętrza gałązkowy, złoty skarb. Jednak z pozostałości skarbu starczyło mu na piękny, nowy, murowany dom.

Podsumowując Bielawa to fajne miejsce, które warto odwiedzić, ponieważ każdy znajdzie coś dla siebie. Dla lubiących wędrówki są góry ze szlakami, a dla lubiących plażowanie jest bardzo atrakcyjne jezioro z fajną plażą i wyspą. Ja z chęcią będę do niego wracać, bo nie ma tam miejsca na nudę.

PRZEMYŚL

WOLNE KRÓLEWSKIE MIASTO

PRZEMYŚL

To miasto w południowo-wschodniej Polsce¹. Leży w województwie podkarpackim. Przemyśl to bardzo stare miasto, ma ponad 1000 lat!

„Myśl, nie myśl, najlepszy będzie przemysł”.

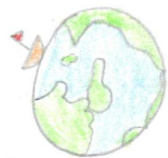
Nazwa pochodzi od Księcia Przemysława, któremu niedźwiedź podczas łowów, ponoć wskazał miejsce założenia osady. Stąd prawdopodobnie niedźwiedź w herbie miasta.

CIEKAWOSTKI:

Twierdza Przemyśl – trzecia co do wielkości fortyfikacja w Europie.

Zbudowana w XIX wieku na potrzeby Austro-Węgier do obrony przed Rosją.

Henryk Jaskółca – żeglarz, który jako pierwszy Polak, samotnie opłynął Ziemię. Bez zawijania do portu, w 344 dni, na jachcie Dar Przemyśla.

Przemyskie fajki i dzwony

znane są na całym świecie.

1) Praca wykonana odręcznie dostępna jest tu: https://mowa.tirol/doc/chraszcz/2020.2_chraszcz_Aleks_Przemysl.pdf

Mia Opoka, MASCA

Masca jest małym, malowniczym i wysoko położonym miasteczkiem na Teneryfie w górach Teno. Pośród nich znajduje się wąwóz o nazwie *Barranco de Masca*, który ma długość 4.5 kilometrów. Schodzi się nim do plaży. Potem można popłynąć małym statkiem turystycznym do *Los Gigantes*.

Wybrałam Mascę dlatego, że przeszłam wąwóz, który tam się zaczyna.

Poniższą legendę wyszukałam i cytuję specjalnie dla Was!

Wiele lat temu, w Masce, tej pięknej wiosce ukrytej wśród niedostępnych skał Teneryfy, mieszkał młody chłopiec o imieniu Pedro IV Alvarez. Był on czwartym Pedro w rodzinie Alvarez. Imię Pedro nosił jego ojciec, dziadek i pradziadek. Jego pasją było odkrywanie niewiarygodnie pięknych skał otaczających jego wioskę. Pewnego dnia odkrył wejście do jaskini, wysoko nad ziemią.

Kiedy Masce groził atak piratów, Pedro zabrał wszystkich mieszkańców wioski do jaskini, korzystając z wcześniej wykonanej drabinki linowej. Kiedy pojawili się piraci, nie byli w stanie wspiąć się na urwisko, by dotrzeć do niewielkiego i łatwo obronnego wejścia do jaskini. Dzięki temu mieszkańcy przeżyli.

Kiedy Pedro skończył 20 lat, poprowadził mieszkańców wioski w udanym ataku na zacumowany u podnóża skał statek piratów, podczas gdy załoga statku znajdowała się na lądzie, bezskutecznie szukając mieszkańców Maski. Kilku piratów zginęło, a mieszkańcy zdobyli łupy piratów, czyniąc wioskę bogatą. Mieszkańcy zaatakowali później inne pirackie statki, dopóki nie zdobyli sławy i reputacji niezwyciężonych, które odstraszyły piratów na zawsze.

Pedro został wybrany na przywódcę wioski i, aby wyrazić swoją wdzięczność, mieszkańcy umieścili na skale przy wejściu do jaskini ogromny medalion, przedstawiający bohatera Pedro z psem siedzącym u jego stóp, symbol Wysp Kanaryjskich. Teraz widzimy tylko resztę medalionu yhis - ale małe wejście do jaskini Alvarez jest nadal widoczne!

NA KAŻDY TEMAT

Aleks Filippek, ZATOPIONE STATKI

MAKRELA 9

to statek rybacki². Zatonął w 1940 roku, podczas II Wojny Światowej. Wcześniej to był statek, a teraz to domek dla ryb. Co się wydarzyło? Czołg chciał zestrzelić samolot, jednak mu się nie udało, bo samolot był za szybki. Niestety pocisk trafił w statek.

KONTENEROWIEC OLBRZYMI

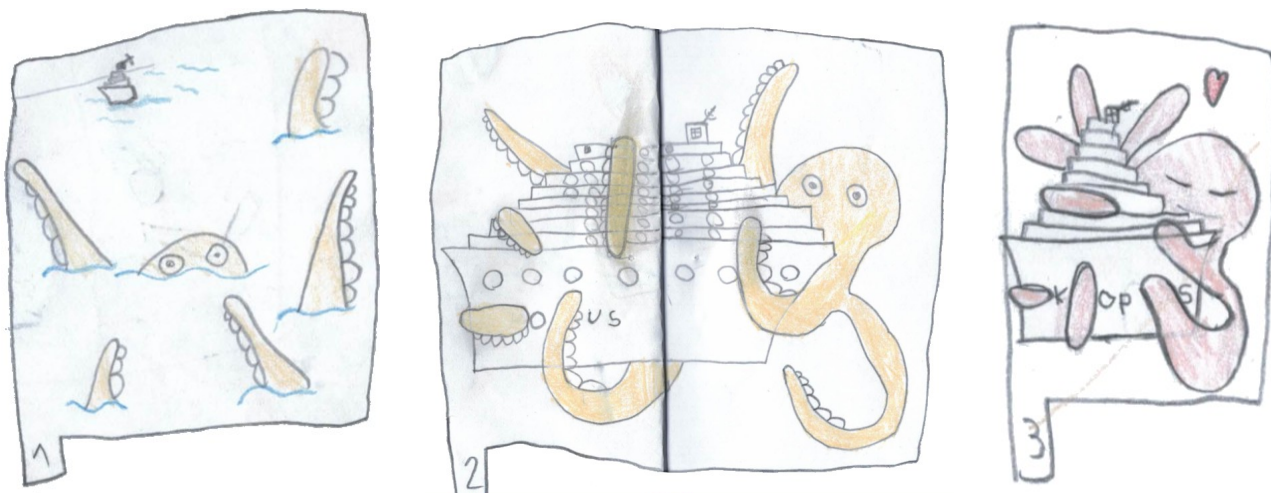
to największy statek na całym świecie. Wybudowany w 1999 roku, aby przewozić z Chin do Europy, a co? Kontenery oczywiście. Pewnego razu przewoził auta i mijając południe Afryki zderzył się z górą lodową. Teraz wszystkie auta leżą na dnie.

2) Praca wykonana odręcznie dostępna jest tu: https://mowa.tirol/doc/chraszcz/2020.2_chraszcz_Aleks_Statki.pdf

OKTOPUS

Pewien pan miał statek pasażerski. Ten pan bardzo lubił ośmiornice i dlatego statek miał 8 pokładów i nazywał się OKTOPUS. Pewnego razu wycieczkowiec popłynął do Zatoki Krakenów. Tam olbrzymi kraken złapał go i zatopił. Ten pan żałował, że stracił statek, ale cieszył się, że ten kraken znalazł przyjaciela.

METEORYTY

Historia inna niż wszystkie.

Historia obrazkowa.

Od redakcji: Zainteresowanie tematyką zatopionych statków zostało zapoczątkowane lekturą „Historii pewnego statku. O rejsie ‘Titanica’.” Zainicjowało szereg dyskusji i rozważań na temat możliwych scenariuszy. „Historię pewnego statku” i inne książki z serii „Czytam sobie” przeznaczonej dla początkujących czytelników, można wypożyczyć z naszej biblioteki. Zapraszamy do lektury!

Aleks Filipek, WYJAZD NA WAKACJE

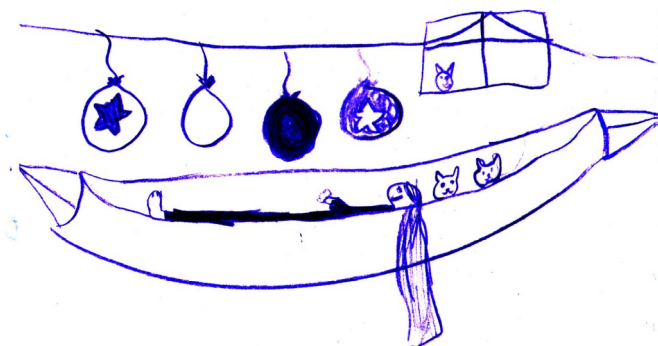
Samolot miał lecieć do Francji, ale tuż po starcie do jednego z silników wleciał ptak. Samolot musiał lądować awaryjnie. Na szczęście nikomu nic się nie stało.

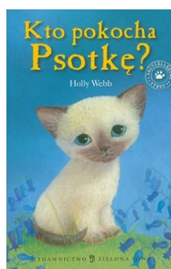
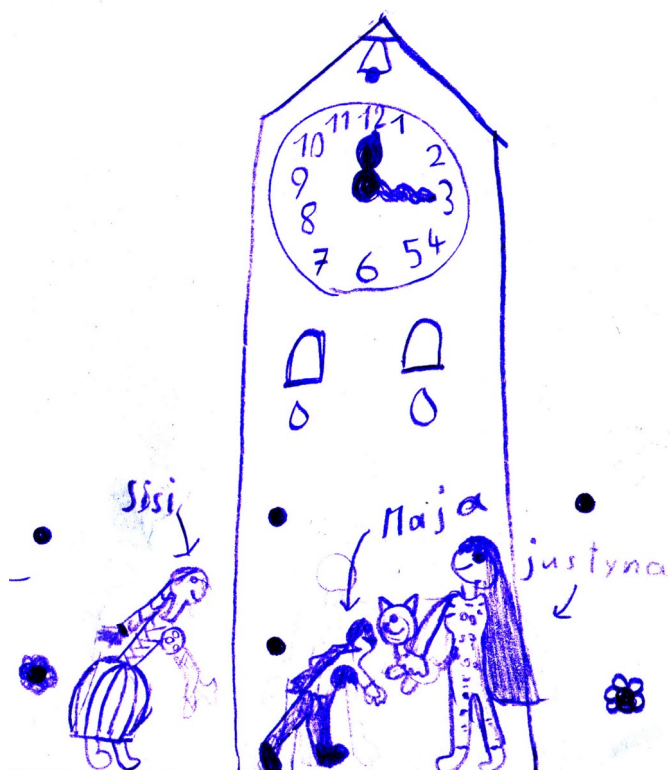
Mia Opoka, MAJA I KOTKI

Była sobie dziewczynka, która miała kotka Miau,
Od tygodnia kotek miał okrągły brzuch. Maja
poszła do weterynarza, a ten powiedział „Miau
będzie mieć dzieci”. „Naprawdę?” Po 4 miesiącach
urodziły się 2 kocięta.

Niestety jeden mały kotek się zgubił.
Maja szukała go cały dzień. W nocy
usłyszała miauczenie, wyrzała przez okno
i zobaczyła Psotkę. Kolejnego dnia
Karmel, Psotka i Miau świętowali.
Po roku Maja dała Karmela Justynie, a Sisi
Psotkę. Po czym poszła do domu.
Karmel i Psotka wrócili do Mai, która się
ucieszyła i zadzwoniła do Justyny i Sisi,
by powiedzieć im o kotkach. Dziewczynki
się ucieszyły.

Od redakcji: Opowiadanie zostało zainspirowane cyklem powieści Holly Web. Fabuła jest luźnym nawiązaniem do ogólnego schematu powieści. Natomiast, imiona kociąt – książkami „Kto pokocha Psotkę” i „Dzielny mały Karmel”. Kilka książek tej autorki znajduje się w naszej bibliotece. Zapraszamy do lektury!

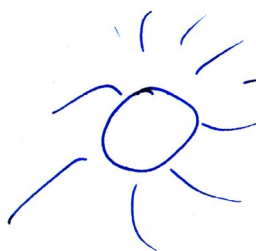
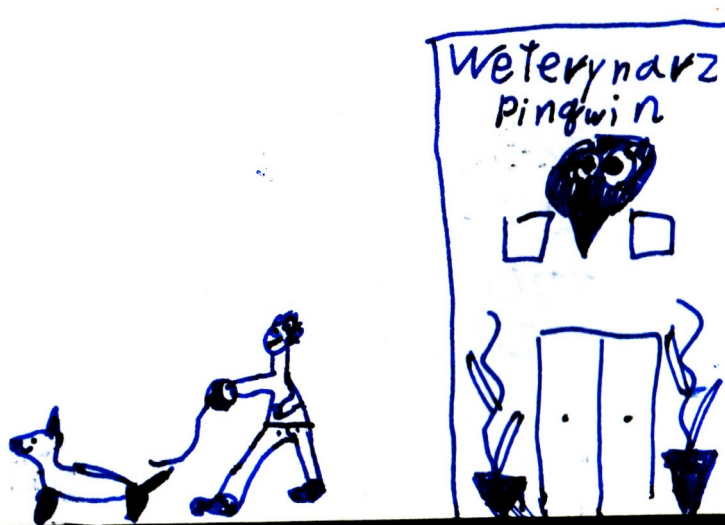
Mia Opoka, IGOR I JEGO PIES

Był sobie chłopiec, który chciał psa. Niestety, jego rodzice mówili, że z tym będzie strasznie dużo roboty. „Nie!” - powiedział Igor, wyszedł z domu i kupił psa. Nazwał go Red. Jak wrócił do domu, to jednak mógł zatrzymać psa.

Niestety Red zachorował na wściekliznę. Igor poszedł do weterynarza, a ten powiedział „Red musi zostać u mnie 4 tygodnie”. Igor był bardzo smutny.

Cztery tygodnie później, weterynarz oddał zdrowego Reda Igorowi. Szczęśliwy Igor poszedł do domu. Jego rodzice byli szczęśliwi, bo Igor już nie był smutny.

Po 10- latach, jak Igor miał już 20 lat, Red nadal mu towarzyszył. Igor miał gospodarstwo rolne, gdzie Red ganiał kury.

Od redakcji: To opowiadanie, tak jak poprzednie, nawiązuje do cyklu powieści Holly Web. Natomiast długoletnia przyjaźń pomiędzy Igorem i jego psem została zainspirowana filmem „Był sobie pies”.

CZYTAJ dalej!

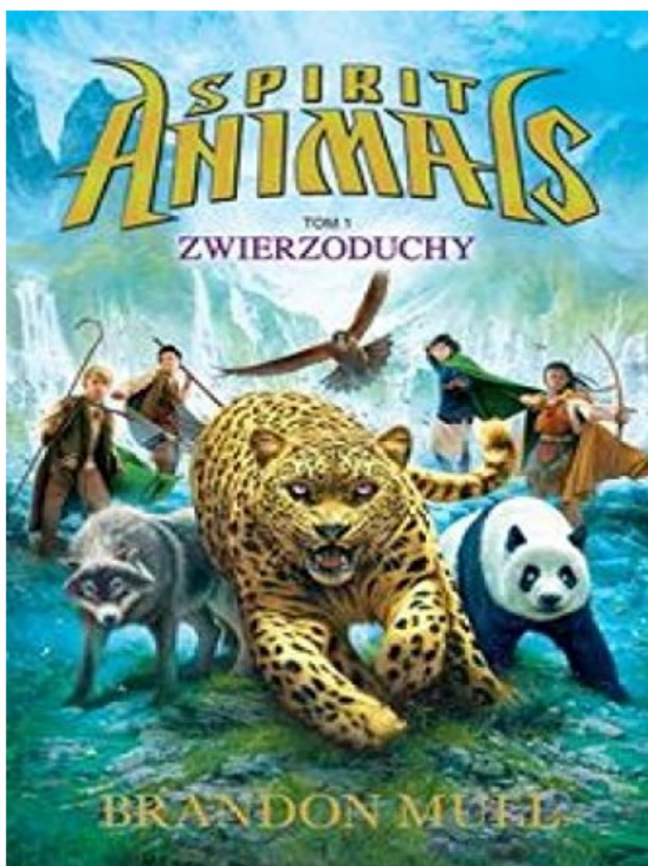
Zwierzoduchy – Jeremi Łuczewski

Dzisiaj chciałbym polecić Wam serię „Zwierzoduchy” („Spirit Animals”). Jest to ciekawa i nietypowa pozycja, bo każda część została napisana przez innego autora.

Przykładowo, pierwszą część wymyślił i spisał Brandon Mull, którego może kojarzycie jako autora „Baśnioboru” lub „Pozaświatowców”, czy też innych powieści.

„Zwierzoduchy” to historia czterech nastolatków, pochodzących z różnych krańców ziemi, którzy właśnie mają przeżyć wyjątkową uroczystość przyjęcia nektaru, który zwiąże ich z wyjątkowymi zwierzoduchami. Sprawy komplikują się, gdyż ZDOBYWCY nie próżnują – zbierają talizmany... nie byle jakie talizmany... całe szczęście, że młodzież ma za sobą Zielone Płaszcz!

Kto wygra? Zdobywcy czy Zielone Płaszcz? Przeczytajcie i odkryjcie sami!

W POCIE CZOŁA

Koronawirus – Mia Opoka

Z powodu koronawirusa, zawody sportowe zostały odwołane albo przesunięte. Nawet tegoroczna olimpiada została przesunięta o rok. Tylko trzy razy w historii olimpiady letnia została odwołana, podczas I i II Wojny Światowej.

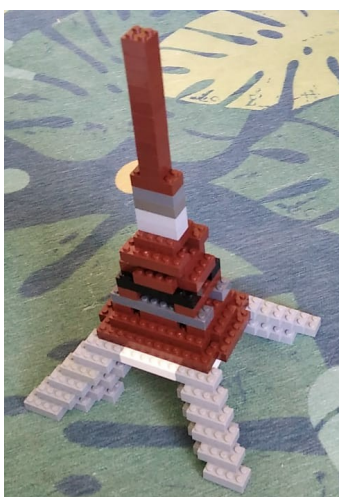
Zawodnicy muszą trenować wirtualnie. Mnie się to średnio podoba, że muszę sama trenować, ponieważ wolę treningi z innymi dziećmi.

BEZ INSTRUKCJI

Budowle z Lego – *Kornel Buturla*

Wymyśliłem różne budowle z Lego podczas kwarantanny, na przykład, wieża Eiffla albo statek pasażerski lub transporter i jeszcze wiele innych budowli.

Od zawsze lubiłem Lego. Jak miałem rok dostałem moje pierwsze klocki Lego Duplo, a jak miałem 6 lat to dostałem normalne klocki Lego. Jeśli mam czas wolny, to potrafię wiele godzin konstruować różne budowle z klocków.

Mam nawet swój własny kanał na serwisie YouTube, który nazywa się [KORNEL.PL.B.](https://www.youtube.com/channel/UCkornelplb)

